

AĞUSTOS AYI MECLİS TOPLANTISI - 25.08.2021 -

**Sayın Başkan,
Değerli Meclis Üyeleri,
Antalya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu ve kendi adıma hepinizi saygıyla selamlıyorum.**

Değerli Arkadaşlar,

Biliyorsunuz, her ay açıklanan son veriler ve geçmiş istatistiklerle ekonomik değerlendirmeler yapıyor ve yaşanmakta olan eğilimlerin bizlere etkilerini birlikte tartışıyoruz. Ancak bu ay, tarihte görülmemiş bir bölgesel yangın felaketi yaşadık. Biz ve güney sahillerimiz bu felaketi yaşarken aynı anda kuzeyimizde tarihte görülmemiş sel felaketi yaşandı. Yani güneyimiz yanarken kuzeyimiz sele kapıldı. Felaket üstüne felaket yaşadık. Yangın ve sel afetlerinde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet yaralananlara acil şifalar diliyorum

Değerli Meclis Üyeleri,

Manavgat, Akseki, Gündoğmuş ve Serik ilçelerimizi kaplayan yangın, ülkemizin gördüğü en büyük yangın oldu. Bir taraftan yüzlerce, hatta binlerce yıllık orman habitatını, diğer taraftan yılların emeği tarım alanlarını ve asla telafi edemeyeceğimiz canlarımızı yangın felaketinde kaybettik. Göz göre göre ocağımıza ateş düştü. Duyarlı insanlarımız ve bizler, kahrolduk. Çünkü ateş, hepimizin yerine düştü ve yaktı. Kayıplarımızı azaltabilmek için tüm varlığımızla seferber olduk. Buna rağmen eşi benzeri görülmedik boyutta 750 bin dönüm alanımız, yangından zarar gördü. Bunun 500 bin dönümden fazlası orman, kalanı da tarım ve yerleşim alanlarıydı.

2008 yılında da bu bölge, 200 bin dönüme zarar veren bir yangın yaşamıştı. Bu felakete kadar ülkemizin gördüğü en büyük yangını o da! Yani 13 yıl arayla iki rekor felaket yaşadık. Üstelik bu sefer, öncekinin üç katından fazla bir zararla yaşadık bu felaketi.

Göz göre göre geldi dememdeki sebep, zamanını bildiğimiz halde yaşamak durumunda kalmamızdır. Deprem gibi bir felaketin zamanını bilmiyoruz ama bu bölgenin yangın zamanını biliyoruz. Üstelik Orman Bakanlığı uzmanları 2004 yılında “yangın söndürme planı temel esasları: Manavgat örneği” isimli kapsamlı bir rapor hazırlamışlar. Bu rapordan 4 yıl sonra ülkenin en büyük orman yangını bu en riskli bölgede yaşanmış, 13 yıl sonra da bu kez üç katından fazla bir alanla yeni bir rekor kırarak bölgemiz yanmıştır. Uzmanlar, bölgemizin orman ekosistemi için 60-70 yıla ihtiyacımız olduğunu belirtiyorlar. Uzun bir süre olsa da telafi edeceğimiz bir konu aslında! Kaybettiğimiz canlarımızın ise telafisi imkansızdır.

Manavgat başta olmak üzere yangın felaketi yaşayan Akseki, Gündoğmuş ve Serik ilçeleri hem özellikli tarımsal üretimleri hem de sahip oldukları tarihsel birikimleriyle kentimizin nadide ilçelerindendirler. Özellikle doğadan toplanan ve ihracata giden defne, kekik, adaçayı gibi tıbbi aromatik bitkileri ile zeytin ağaçları ciddi zarar görmüştür. Özellikle Manavgat ilçemizin 106 mahallesinin yaklaşık yarısı yangından zarar görmüş, 22'si ise tamamen yanmıştır. Defne ve kekik gibi tıbbi aromatik bitki varlığı ile özel bir öneme sahip olan Yaylaalan ve Sırtköy mevkileri maalesef yanmıştır. Bu bölge ayrıca alageyik varlığının yanı sıra 5 adet ender türe de ev sahipliği yapmaktaydı.

Konunun uzmanları bölgedeki ekosistemin temelli değişme riskinin olduğunu ve en azında avcılığın yasaklanması gerektiğini belirttikten sonra avcılığın yasaklanması doğru bir karar

olmuştur. Bu arada dikkat çekilen bir diğer önemli konu da bölgenin bundan sonraki ciddi risk alanının sel tehlikesi yaşayacağıdır. Önümüzdeki dönemde bölgenin daha önce yaşadığı sel felaketleri de dikkate alınırca çok daha tehlikeli sel baskınlarına karşı tedbirlerin bugünden alınmaya başlaması gerekmektedir.

Manavgat ilçemiz, sahip olduğu tarımsal kapasite itibariyle kentimizde önemli bir konuma sahiptir. Özellikle meyvecilikte son 13 yılda ciddi bir değişim ve büyüme içinde olmuştur. Örneğin; muz, avokado, nar, çilek, kayısı ve mandarin ürünlerinde ortalama 10 katlık üretim büyümeleri sağlamıştır. 2008 yangınından bu yana örtüaltı tarım alanlarını 3 katına çıkararak; bu alanlarda örtüaltı meyve üretimini neredeyse sıfırdan 75.000 tona ulaştırmış, örtüaltı sebze üretimini %91 artırmıştır. Yine bu yangından sonra meyve üretim miktarını da 4 katına çıkararak; turunçgil üretimini %73 artırmış, süs bitkileri üretimini 3 katına çıkarmıştır. Toplamda da bitkisel üretim miktarını %37 artırmayı başarmıştır.

Antalya tarımsal üretiminin yaklaşık %10 değerini oluşturan ilçelerimiz; bu yangın felaketinin doğrudan ve dolaylı olumsuz etkilerini tarımsal üretimde uzun yıllar hissedecektir. Bu etkilerin, kırsal kesimden uzaklaşmaya neden olmaması için hep birlikte çalışmalıyız. Nakdi ve aynı desteklerin bir an önce ihtiyaç sahiplerine ulaştırılması hayati önemdedir. Bu konuda açık, katılımcı ve kapsayıcı etkin bir uygulamayı hızla hayata geçirmek zorundayız.

Değerli Arkadaşlar,

Yitirdiğimiz canlarımızı geri getirmemiz imkansız. Ancak geride zor durumda kalan hemşerilerimize yardımcı olmakta boynumuzun borcudur. Bu zor günlerde başta halkımızın olmak üzere oda ve borsa camiamızın yanımızda olduğunu görmek ve desteklerini hissetmek bizleri duygulandırmıştır. Gösterilen birlik ve beraberlik davranışı ise moralimizin yükselmesini sağlamış, büyük bir camia olmanın ne demek olduğunu görmemize bir kez daha fırsat olmuştur.

- Felaket nedeniyle zarar gören hayvan üreticilerine Borsamız ve çağrımız üzerine üyelerimiz ile diğer oda ve borsalar tarafından 200 tonun üzerinde yem ve 300 tonun üzerinde saman yardımı ilk bir hafta içerisinde yapılmıştır.
- Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğimiz tarafından bir ay süreli bir maddi yardım kampanyası, Antalya Ticaret ve Sanayi Odamız tarafından ise ev eşya ve gereçlerini kapsayan aynı yardım kampanyası başlatılmıştır.
- Antalya Valiliği'nce de bir maddi yardım kampanyası devam etmektedir ki TOBB olarak buraya da ayrıca 5 milyon TL'lik bir bağışta bulunduk.

Borsa olarak Manavgat başta olmak üzere tüm üyelerimizin yanında olmaya devam edeceğiz. Allah bize bir daha böyle acılar yaşatmasın.

Yangının ilk anından itibaren acımızı yürekten paylaşan, tüm üyelerimize, oda ve borsa camiamıza, sektörümüzde yer alan paydaşlarımıza ve yangın afeti sonrası ilimizi ziyaret ederek ticaret erbabımızın sorunlarını bizzat yerinde dinleyen TOBB Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Rifat HİSARCIKLIĞLU'na en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

Değerli Meclis Üyeleri,

Biliyorsunuz Borsamız ve Tarım Konseyimiz 2021 yılını “Sürdürülebilirlik” ana temasıyla geçirmektedir. Bu kapsamda “Yeşil Mutabakat”, “Karbon Ayak İzi” ve “Su Ayak İzi” mevzuatlarını ve standartlarını, özellikle sektörümüze etkilerini sürekli işlemekteyiz. Bu yöndeki çalışmalarımızı ara vermeden devam ettireceğiz. Çünkü bir taraftan iklim değişimi ve kuraklık sorunları diğer taraftan üretimi ve ticareti zorlayan sürdürülebilirlik düzenlemeleri;

hepimizin bundan sonraki yeni normalinin ayrılmaz bir parçası olacaktır. Geleceğe yönelik bu kaçınılmaz gerçeklere uyumlu davranış tarzları geliştirmeliyiz.

Bizler üretici kesimler olarak sürdürülebilir gelecek için nasıl üretmeliyiz? ve ne üretmeliyiz? Sorularına odaklanırken tüketiciler de aynı sorulara tüketim tarafında odaklanmalı, yeni tüketim kalıpları ve alışkanlıkları geliştirmelidir. Çünkü daha önce de sizlerle paylaştığım, tükettiğimiz ürünler için harcanan su miktarları, geleceğimiz için iç açıcı değildir. Örneğin tükettiğimiz her bir fincan kahve (7 gr) için 140 lt, bir bardak çay (3 gr) için 28 lt, bir dilim ekmek için 40 lt, bir kg şeker için 1500 lt, bir kg domates için 180 lt, bir t-shirt 2700 lt ve bir A4 kağıt için 10 lt su harcanmaktadır. Bu örnekleri kamuoyumuza hatırlatmaktaki amacım, özellikle satınalın yeterince giymediklerimiz için ve üretimden sonraki her aşamada yarattığımız fire ve atık yiyecekler için harcanan suyu sürekli düşünmemizi sağlamaya çalışmaktır. Tüketim kalıplarımızı ve alışkanlıklarımızı, gerçekten acil olarak sürdürülebilir gelecek için, değiştirmeliyiz. Aksi halde üretici ve tüketici tüm kesimler için bir gelecek olmayacak.

Yaşam tarzımızı yeniden kurgulamalıyız. Bu kapsamda biraz önce belirttiğim sel riski için bugünden Manavgat bölgesi başta olmak üzere tedbirler almaya başlamalıyız. Örneğin bu bölgelerdeki dereleri hemen kış mevsimine hazır hale getirmeliyiz. Yağmur hasadı konusu hayati derecede önemlidir. Sel riskini yağmur hasadı yapacak yatırımlarla azaltmalı ve kurak mevsime yedek su rezervi olarak toplamalıyız. Kentimizin sürdürülebilir geleceği açısından yağmur ve sel hasadı stratejisini bugünden uzmanlarla hazırlamalı ve uygulamaya gecikmeksizin koymalıyız.

Değerli Meclis Üyeleri,

Salgından olumsuz etkilenen sektörlerimizi desteklemek amacıyla; konaklama, yeme-içme, ulaşım, işyeri kiralama ve diğer hizmetlerde son 1 yıldır uyguladığımız KDV oran indirimlerinin süresinin 2 ay daha uzatılması kararı için teşekkür ediyoruz. Ancak uzunca bir süredir dile getirdiğimiz stopaj indiriminin devam ettirilmesi, kısa çalışma ödeneğinin çıkarılması, kamuya olan birikmiş olan ödemelerin ertelenmesi ile uygun maliyetli kredi imkanlarının yaratılması taleplerimizi yineliyoruz. Çünkü bu ayki komitelerimizin bir diğer gündem maddesi de Kurban Bayramı sonrası salgının etkisini artırmasına bağlı olarak vaka ve ölüm sayısında yaşanan artış nedeniyle Eylül ayı sonuna doğru kapanma olup olmayacağı olmuştur. Üyelerimiz yaşanan belirsizlik nedeniyle endişe duyduklarını, bir kapanmanın daha kaldırılamayacağını, bu nedenle stoksuz çalıştıklarını ve sektördeki yatırım iştahının azaldığını ifade etmişlerdir. Buna fırsat vermemek için aşılama hızımızı yükseltmeliyiz. Maske-mesafe-temizlik kurullarına da uymaya devam etmeliyiz.

Tokyo'da düzenlenen olimpiyat oyunlarına katılan ve madalya kazanan tüm sporcularımızı ve Avrupa şampiyonasında yoluna namağlup devam eden kadın milli voleybol takımımızı tebrik ediyorum.

Sözlerimi tamamlarken; 20-24 Ekim tarihlerinde 11. kez düzenleyeceğimiz YÖREX hazırlıklarımız başladı ve devam ediyor. Fuarımızı bu yıl salgın koşullarına uygun bir biçimde yapacağız. Geçen yıllarda olduğu gibi bu yıl da doğusundan batısına, güneyinden kuzeyine bütün illerden gelen yüzlerce yöresel ürünü Antalya'da tüketiciler, e-ticaret siteleri ve satın almacılarla buluşturacağız.

Saygılarımla,

Ali ÇANDIR
Yönetim Kurulu Başkanı